

**Pædagogisk læreplan for
Kernehuset, Østerild
2020**

KERNEHUSET

BØRNEHAVE & VUGGESTUE

IDRÆT, LEG & BEVÆGELSE

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omsat i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold, 2018](#). Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan. Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Kernehuset er en daginstitution fra 1992 beliggende i Thisted kommune. I 2017 blev vi en integreret institution, da vi startede vuggestueafdelingen.

Vi er beliggende i Østerild by lige ved siden af Hannæs-Østerild Skole – Østerild afd. og i samme hus som SFO'en. Vi er ligeledes beliggende ved Østerild Multicenter, som vi aktivt bruger hver uge. Vi har et tæt og godt samarbejde med skole og SFO.

Vi har en dejlig legeplads, hvor der også er god plads til fysisk udfoldelse og som både vuggestuebørn og børnehavebørn bruger dagligt.

Kernehuset er certificeret DGI institution, hvilket betyder at vi har fokus på Leg, Idræt og bevægelse i hverdagen. Vi er tæt på Østerild Skov og skovlegeplads, som vi aktivt bruger hver uge.

Vi er normeret til 26 børnehavebørn og 10 vuggestuebørn. Børnehavebørnene kaldet Æb-lerne er én stor gruppe, men er opdelt efter årgang i spisesituationer og ved nogle forskellige aktiviteter.

Vi er 7 fastansatte samt en køkkenassistent og har altid en pædagogstuderende tilknyttet huset.

Der er faste voksne tilknyttet børnehavebørnene og faste voksne tilknyttet vuggestuebørnene. Vi vægter forældresamarbejdet højt og vil gerne være i løbende dialog med forældrene, så de kan føle sig trygge ved at aflevere deres barn og følge med i deres barns trivsel hos os.

Vi har madordning til alle børn i Kernehuset. I køkkenet bliver der lavet mad fra bunden og der tages altid hensyn til alle. Det kan fx være ved mælkeallergi. Børnehavebørnene har dog deres egen frugtmappe med til om eftermiddagen.

Vi arbejder ud fra Thisted Kommunes fælles politik om kost og sundhed ligesom vi arbejder ud fra den gældende lovgivning for dagtilbud.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med

Børnesyn:

I Kernehuset arbejder vi med et børnesyn, hvor børnene ses som aktive medskabere af egen læring og udvikling. Det skal ses i de rammer vi voksne er ansvarlige for bedst muligt tager hensyn til dette.

Legen og barnets nysgerrige tilgang til livet er udgangspunktet for de processer barnet indgår i i Kernehuset.

Det at være barn har ALTID værdi i sig selv og ALLE børn skal føle sig SET OG FORSTÅET. Det er vigtigt at børnene oplever, at vi voksne anerkender og ser hvad det enkelte barn kan bidrage med, ud fra dets udviklingsniveau og at det oplever at have en demokratisk stemme i vores fællesskab i Kernehuset.

Dannelse og Børneperspektiv:

Vi vil vægte at børnene i Kernehuset oplever at have indflydelse på egen dagligdag i institutionen. Gennem tryghed vil vi udvikle børnenes evne til selvstændighed og medbestemmelse.

Vi vil fremme børnenes dannelse ved at give dem en forståelse for selv at medvirke i at have indflydelse på aktiviteter i deres dagligdag.

Med afsæt i i et børneperspektiv vil vore læringsmiljøer tage mest muligt hensyn til dette, da vi vil lytte til deres initiativer, interesser og meninger.

Det skal opleves meningsfuldt og udfordre barnet så det får et godt og sundt fundament at handle på i denne digitaliserede og globale verden.

Vi voksne vil invitere børnene til at de selv er aktivt deltagende, så de selv er med til at skabe sin egen læring og forankre værdi og viden i deres egen personlighed.

Leg

I Kernehuset er legen naturligvis det altoverskyggende og helt grundlæggende for børnenes sociale og personlige læring og udvikling.

Legen har en værdi i sig selv og den skal anerkendes og respekteres højt hver dag.

Vi har stor opmærksomhed på hvordan legefællesskaberne udvikler sig og vi har stor respekt på at børn får gode legebetingelser for at barnet lærer og bearbejder gennem den legende tilgang. Derfor tilstræber vi ikke at forstyrre og afbryde mere end højst nødvendigt.

Har barnet leget godt i børnehaven/vuggestuen trives barnet, derfor skal vi arbejde intenst på at alle børn leger godt og trygt ud fra deres interesser og udvikling.

I visse situationer vil vi vurdere behov for at rammesætte en leg og/eller reflektere sammen med børnene, så legen inddrager de børn der står udenfor legen eller dem som har svært ved at udtrykke sig verbalt og følelsesmæssigt hensigtsmæssigt i forhold til legen. Børnene skal altid føle at de kan få hjælp til at indgå i legerelationer, når de ikke selv formår det.

Når vi taler læring er det LEGEN der er afsæt for at læringen foregår ud fra et legende lærende perspektiv.

Læring

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser i alt de gør hver dag!

De lærer endvidere gennem kommunikation og relationer, samt ved at opleve og erfare gennem egen krop i et samspil med omgivelser som udfordrer dem ud fra det der optager dem

Læring blandt børnene i Kernehuset sker i en vekslen mellem blandt andet børneinitierede lege, voksenplanlagte aktiviteter og ikke mindst rutinesituationer som fx selv at tage tøj på/af, frokost, håndvask mm.

De voksnes opgave er at "bygge på". Børnene skal opleve et trygt miljø, hvor de bliver hørt og set og vi er bevidste om, at vi som institution er en blandt mange arenaer, som børn lærer og udvikler sig i. Hjemmet er nemlig den mest centrale del for indflydelsen på de vilkår, som giver barnet grobund for læring, trivsel og dannelse. Vi har derfor et tæt og godt forældresamarbejde, så børnene får mulighed for at udvikle sig bedst muligt.

Læs mere om dette emne under punktet: Pædagogiske læringsmiljø

Børnefællesskaber

I Kernehuset er vi meget opmærksomme på at barnet skal indgå i et socialt fællesskab sammen med de andre børn og voksne. Relationer og venskaber er altafgørende for barnets trivsel.

Når barnet leger og lærer sker det i et socialt samspil og i vores hverdag skal der være plads til og rum til at barnet balancerer mellem individ og fællesskabet.

Vi arbejder blandt andet med dette på følgende vis:

Kernehuset er så heldige at have børn i alderen 0-6 år. I vuggestuen er børnene opdelt i to grupper (yngste og ældste) og når det er muligt, laves der små aktiviteter og lege og de 2-2,9 årige kommer gradvist på "besøg" i børnehaven når det giver mening for barnet. Det sker når barnet er opmærksom og klar på børnehaven verdenen.

I Børnehaven har vi dem primært aldersintegreret og gruppen er pt på 22 børn, men det ændrer sig løbende, da nogle årgange er små og andre årgange store. Vi ønsker at det enkelte barn og gruppen har de bedst mulige udviklingsmuligheder og derfor inddeler vi dem indimellem i mindre grupper og bruger struktur og rutiner i hverdagen som vi oplever giver barnet følelsen af at være en del af vores fællesskab i Kernehuset.

Alle børn er unikke og uanset forskelligheder er alle med til at bidrage med vores fællesskab i Kernehuset.

Børnene kommer fra forskellige baggrunde og kulturer og forældre har også et stort medansvar i at styrke fællesskabet og vi taler pænt om hinanden, i institutionen og i hjemmet. Vi ønsker en rimelig fast mødestruktur, som gør at barnet kommer med i legen, da vi oplever at det kan være svært at blive en del af legen, hvis barnet møder sent.

Kort sagt: Deltagelse i legefællesskabet er selve meningen med hverdagslivet for barnet, da legen er det livsrum, hvor der er mest på spil og at være udenfor legefællesskabet er at gå glip af det mest centrale i børnelivet!

Det er dette børnefællesskab, der har betydning for barnets trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Pædagogisk læringsmiljø

I Kernehuset arbejder vi med et pædagogisk læringsmiljø som tilrettelægges med størst mulig hensyntagen til børnenes inddragelse og deltagelse hele dagen. De voksne etablerer også læringsmiljøer som understøtter Børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring og udvikling.

Da vi er en idræts, leg og bevægelses institution har vi naturligvis fokus på at kropslighed, motorik, bevægelse og sanser medtænkes i den pædagogiske hverdag. Det skal ses bredt i forhold til hele vores hverdag. (se mere under tema. Krop og bevægelse)

Læringsmiljøer i Kernehuset skal ses i forhold til flere parametre, som blandt andet de:

fysiske rammer, inde og uderummets indretning, børnegruppens størrelse, hver-dagsrutiner, det sproglige og kommunikative miljø.

Hverdagens rytme og struktur er et vigtigt element for vores pædagogiske grundlag og vore børn inddrages i de daglige rutiner og gentagelse gør vore børn dygtigere dag for dag.

Ved selvhjulpethed, lærer vi ex. barnet at tage flyverdragt på i garderobe, vi øver at være hjælpsom og gi en hånd med ved oprydning af legetøj. Vi har faste rutiner i trafikken og på ture. Eller når vi alle sammen går i hallen og går roligt ind som et ”tog”.

Borddækning er oplagt som fast pædagogisk rutine hvor de ældste er meget optaget af hvilken dag de dækker bord og vi taler sammen om hvad og hvordan de skal dække bordet.

Bleskift indebærer en central plads for læring, hvor barnet selv kan kravle op på puslebordet, man taler med barnet der skiftes og det kan hjælpe til med ex at øve at tage strømper på efter bleskift.

I en Børnehave/Vuggestue er der et børnefællesskab som man ikke har i hjemmet og det er en af de vigtigste opgaver, at vi lærer barnet at indgå i nye sammenhænge og fællesskaber, samt indgå i både det kendte og ukendte med de andre børn. "Tør de andre begå sig ud i det ukendte, så tør jeg også". Det er et vigtigt pædagogisk læringsmiljø, som giver gode betingelser for at lære og udvikle sig til et selvstændigt og velfungerende menneske fremover for barnet.

Samarbejde med forældre om børns læring

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Samarbejde med forældre om børns læring

I Kernehuset vægter vi forældresamarbejdet højt, da vi er sikre på at det er igennem samarbejde med forældrene, at vi hjælper det enkelte barn med trivsel og udvikling.

Det er vigtigt med den daglige kontakt. I Kernehuset vægter vi højt at der bliver sagt godmorgen og "tak for i dag" til alle børn og forældre, så alle føler sig velkomne når de kommer ind af lågen og set med et "tak for i dag" når de igen går hjem. Vi har altid tid til en snak med forældrene.

Vi kommunikerer på vores digitale system Infoba. Her skriver vi almindelige daglig-dagsbeskeder ud til forældre. Vi har mulighed for at skrive fælles beskeder ud til alle forældre, men også mulighed for at kommunikere med kun én forælder.

Når et barn skal starte i Kernehuset kommer forældrene på besøg og ser vores hus og da vil der være en kort samtale, hvor forældrene fortæller om deres barn, så vi har mulighed for at give barnet den bedste start i Kernehuset. Efter 3-6 måneder er der igen en samtale, hvor vi taler om barnets udvikling, dette gælder både for vuggestue og børnehave. For vuggestuebørn er der mulighed for en samtale inden børnehavestart. I efteråret / vinteren inden barnet skal starte i skoleintro til april, tilbyder vi en skoleparathedssamtale. Finder vi det nødvendigt med flere samtaler aftaler vi indbyrdes med de pågældende forældre.

Vi synliggør vores hverdag og aktiviteter for forældrene, så de derigennem bliver inddraget i deres barns dagligdag og har mulighed for at tale med barnet om denne.

Vi afholder forældrearrangementer årligt, hvor forældre har mulighed for at komme i institutionen og vi sammen styrker fællesskabet.

Samarbejde med forældrene kan også være at vi får snakket sammen om eventuelle udfordringer for barnet, enten i hjemmet eller i institutionen. Det er af stor vigtighed for barnets trivsel, at vi deler vores viden med hinanden, så vi i fællesskab kan skabe tryghed for barnet.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Børn i udsatte positioner

I Kernehuset arbejder vi på at skabe nogle miljøer, hvor der er plads til alle. Det er vigtigt at give børnene en forståelse for at alle ikke er ens.

Vi taler med børnene om at respektere hinanden og være søde ved hinanden og lære om at sætte sine egne behov til side.

Hvis vi ser og oplever et barn der ikke trives eller udvikler sig alderssvarende, så reagerer vi på det og tager en snak med forældrene, så vi kan samarbejde og hjælpe barnet.

Vi planlægger vores pædagogiske aktiviteter sådan at alle børn bliver tilgodeset bedst muligt og laver små grupper af børn, da dette er af stor betydning for børn i udsatte positioner.

Hvis der er et barn i en udsat position, så kigger vi på det og tager kontakt til vores tværfaglige samarbejdspartnere PPR.

PPR (Pædagogisk, Psykologisk Rådgivning) er en rådgivende funktion under børne- og familieforvaltningen. Her har vi mulighed for at få hjælp fra specialpædagog, psykolog og logopæd. Derudover har vi samarbejde med sundhedsplejen, hvor der er også mulighed for sparring og hjælp. Vi har desuden en konsulterende socialrådgiver fra familieafdelingen tilknyttet hver institution, som kan yde råd og vejledning til pædagoger og familier.

Der er tilbud om åben rådgivning, hvor en specialpædagog vil være fysisk tilstede i institutionen og her har familierne mulighed for at kunne stille spørgsmål og få råd og vejledning.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Sammenhæng til børnehaveklassen

Sammenhæng mellem børnehave og børnehaveklassen handler om sammenhæng i børnenes liv og derfor skal børnene opleve en tryk overgang til skolen, hvor vi understøtter den pædagogiske læringsmiljø der kan skabe lyst til at lære og det at forundre sig og være nysgerrig og have gå på mod.

Det er meget mere end at skrive sit navn og lave opgaver, det handler i højere grad om at vi skal klæde børnene på til at være robuste, turde tage initiativ, være vedholdende, men også at kunne tåle kritik og respektere andres meninger og holdninger.

Det sidste år børnene går i børnehaven, øger vi fokus på børns lærelyst, trivsel og udvikling ifm. at starte i skoleintroforløb i foråret og dernæst 0.klasse.

De sociale færdigheder som at være en del af børnegruppen og føle sig betydningsfuld, indvirker i høj grad på hvor godt barnet kan tage imod alt det nye på en skole. Derfor samler vi de store børn i grupper om formiddagen, hvor vi har aktiviteter, som er rettet mod at blive skoleklar.

De konkrete aktiviteter bestræber vi os på understøtter overgangen til skolen.

Vi stiller højere krav til lidt sværere fælleslege og sanglege, rim og remser, tegne mennesker og huse, øve blyantgreb, klippe efter streg, søge fakta i leksikon, dagligt dække bord og tale om ugedage, måned og årstid, fortælle og lytte til længere historier og huske eventyr, kendskab til bogstaver, talforståelse, sprogforståelse og det at turde ytre sig verbalt.

Vi har nogle pejlemærker og rutiner for de Store ”Æbler”- ældste årgang

I Kernehuset, hvor vi vurderer barnets opmærksomhed, hukommelse, sprog, motorik, leg og sociale og sproglige kompetencer, selvregulering og selvhjulpenhed, som er vigtige kompetencer fremadrettet for at trives og begå sig i det store fællesskab.

Ved tvivl om skolestart tager vi altid kontakt til forældre og igangsætter en handleplan så vi sikrer barnet en god skolestart. Vi belyser forskellige faktorer som skal i spil, hvis der er tvivl. Det er vigtigt at vi har et godt samarbejde og at vi hjælper gensidigt, så barnet oplever en tryghed ml bh og hjemmet.

Konkrete aktiviteter

Forældremøde og samtaler (krav og forventninger gensidigt)

Morgensang og besøg i 0 klasse på Østerild Skole

Deltager ved arrangementer med skole

Besøg på andre skoler hvis et barn evt. skal starte andet sted end Østerild

---

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelse af lokalsamfundet

Kernehuset er en lille integreret institution hvor vi alle kender hinanden særdeles godt. Vi har fokus på at være en del af det nære i lokalsamfundet.

Vi besøger vores ældrecenter Solhjem, hvor vi synger og laver gymnastik med beboerne. Der tændes en gnist i beboernes øjne når vi kommer på besøg med børnene. På Solhjem har de i deres opholdsrum en reol med legetøj, hvilket er til fri afbenyttelse når vi er der. Vi har desuden en fast tradition til fastelavn, hvor vi besøger Solhjem udklædte og synger fastelavnssange så giver de fastelavnsboller og saft.

Vi hjælper vores lokale borgerforening når de kan bruge hjælp, fx til fastelavn, hvor vi maler fastelavnstønderne så de fremstår flotte og farvestrålende til den lokale fastelavnssfest.

Vi besøger byens legeplads og snakker med de lokale når vi går igennem byen. Vi går tur til Østerild skov og bruger flittigt skovlegepladsen.

Vi arbejder tæt sammen med vores skole. Hvis skolebørnene laver nogle projekter kan vi indimellem få lov til at være en del af det og det er til stor gavn for både store og små. Vi bliver også inviteret over på skolen som tilskuere til skuespil eller teater-projekter.

Vi besøger vores kirke og kirkegård og går til gudstjeneste i december måned og hilser ofte på vores sognepræst, så børnene også kender ham.

Vi afholder hvert forår bedsteforældre / oldeforældredag, hvor vi starter dagen med at spise formiddagsmad sammen og senere deltager alle i forskellige små hyggelige aktiviteter ude og inde i institutionen. Desuden inviterer vi bedsteforældre og oldeforældre med til vores julegudstjeneste i december måned.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Når vi i Kernehuset har fokus på børnemiljøet handler det i høj grad om at børnene inddrages og vi skal lytte til deres vurderinger af børnemiljøet i Kernehuset.

Vi bestræber os derfor på at fremme et miljø med hensynstagen til at der såvel ude som inde er mulighed for små læringsmiljøer i børnehøjde. Vi voksne støtter børnene i at fastholde en god leg/fordybelse, så barnet mindst muligt lader sig afbryde, når det har en god stund, enten alene eller sammen med andre børn. Vi ønsker at støtte barnet ud fra sine interesser, eksempelvis kan de hjælpe med små hverdagsaktiviteter, såsom vasketøj, havearbejde, feje og vi har små koste, trillebører, vandkander og rigtige børneskovle, så de kan hjælpe med små praktiske gøremål.

Den pædagogiske læring finder også sted, når barnet pusles, ved oprydning, borddækning, samlinger, gå på tur i trafikken og ikke mindst i garderoben, hvor børnene øver sig i selv at trække i tøjet og blive selvhjulpen.

Vi arbejder på vores læringsmiljøer i hele huset og ændrer indimellem, efter børnenes interesser mv.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

I Kernehuset kender vi hinanden rigtig godt alle sammen og vi oplever at vi har et trygt miljø for det 0-6 årige barn. Vi vægter at vore børn føler sig anerkendt, set og hørt i vores dagligdag, -hvad enten vi hilser på hinanden, har en dialog ved spisebordet, ved bleskift, i garderoben, aktiviteter eller når barnet har andre behov eller er på usikker grund såsom i konflikthåndtering . Vi voksne støtter barnet i at det selv er aktivt deltagende og at de selv er medskabere i deres eget liv. Ved hver dag at blive inddraget med deres overvejelser og hjælpe med små gøremål i Kernehuset.

Vi arbejder ud fra at barnet udvikler sig individuelt i deres eget tempo og at alle vores børn altid gør det bedste de kan. Vi voksne støtter og ser barnets succeser og sørger for, at barnet har mulighed for at få anvendt egne evner og interesser, så det giver mest mulig mening for det enkelte barn.

Vi giver ligeledes også plads til at fejle, men guider og hjælper hvis det bliver uhensigtsmæssigt, både i forhold til barnet selv eller sine omgivelser/andre børn. Dette er nødvendigt for at barnet gør sig erfaringer, der forankrer solide værdier og viden om dets egen personlighed.

Vi prioriterer en vekselvirkning mellem børneinitieret leg og mere voksenstyret aktivitet, såsom ved aktiviteter i hallen, sanglege, hulebyggeri, historiefortælling, kreativt og ture ud af huset. Vi tilsigter at der er mulighed for at lege i små grupper og plads til ro og fordybelse. Men også vigtigt at vi kan lave noget for os ALLE I DET STORE FÆLLESSKAB på ture, i hallen og andre traditioner.

Vi har fokus på at barnet har andre børn at lege med, hvor vi ser på tværs af køn, alder og interesser og dermed får skabt meningsfulde børnefællesskaber både blandt vuggestue og børnehavebørn. Børnene skal lære at tage hensyn til de andre børn og være hjælpsomme, vi har fokus på at vi hjælper hinanden blandt andet ved at de store hjælper de yngre. Når man ser og respekterer hinanden, ser vi at det øger deres selvværdsfølelse. Et barn der mærker at kunne hjælpe et andet barn, føler sig værdsat i gruppen.

Vi italesætter og dokumenterer aktiviteter mellem hjem og Kernehuset via billeder og info på Infoba og Facebook og udstiller og sender børnenes kreativiteter med hjem, så der er sammenhæng mellem institution og barnets hjem/familie.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Social Udvikling

I Kernehuset giver vi plads til hinanden. Vi lytter til hinanden og lærer børnene at sætte ord på og udtrykke sig verbalt. Vi lærer børnene at empati er vigtig og øver i at føle og vise empati for andre.

Vi lærer at tale pænt til hinanden. Vi lærer turtagning og giver plads til hinanden. Vi øver med børnene, at det er vigtigt at kunne sige til og fra når man befinder sig i et fællesskab og kunne føle sine egne og andres grænser for hvornår nok er nok.

Vi respekterer forskelligheder og hjælper børnene med at italesætte deres følelser og hjælper dem i legen med hinanden, så der bliver plads til alle.

Vi er som voksne i børnehøjde, hvor vi kan hjælpe børnene og italesætte hvad der sker i interaktionerne, konfliktsituationer og kravsituationer.

Vi hjælper børnene til at turde tro på sig selv og blive accepteret i børnefællesskabet og til at turde vise hvem man er, og blive accepteret for dét og ikke for det man gør.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

I Kernehuset bruger vi sproget i hverdagsituationerne i dialog med børnene – både én til én og i børnegrupperne. I disse dialoger er vi opmærksomme på at stille børnene nogle uddybende spørgsmål som giver barnet mulighed for at kunne fortælle og sætte ord på.

Børnene lærer at lytte, tale og vente til det bliver deres tur til at tale. Vi øver i at kunne aflæse hinanden og se om man er glad eller ked af det.

Vi giver børnene mulighed for at fortælle om en oplevelse, hvor én fortæller og de andre børn og den voksne lytter.

Vi læser bøger og arbejder med dialogisk læsning, hvor der efterfølgende er dialog med børnene. Det kan være med flere børn og er det sidst på dagen ved lukketid har vi mulighed for at sidde med få eller et barn. Vi er nysgerrige på bogen sammen med børnene og lærer nye ord og begreber, som vi kan snakke ud fra.

I hverdagen bruger vi sange, sanglege og rim & remser og her bruger børnene sproget og snakker/synger med.

Vi printer billeder ud fra hverdagsituationer og hænger dem op i institutionen, så kan børnene snakke med deres forældre om hvad de har lavet og hvad de ser på billederne.

Alle 3-årige sprogvurderes af vores sprogpædagog og vi samarbejder med Thisted Kommunes logopæd hvis der er behov for yderligere indsats.

Vi øver og leger med tidlig skriftsprog, fx at skrive bogstaver og øve sig i hvilke bogstaver der er i barnets navn og øve sig i at skrive sit navn.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

Kernehuset er en DGI certificeret institution med fokus på - idræt, leg og bevægelse.

Derfor er dette en stor del af hverdagen i Kernehuset for både vuggestue og børnehaven. Vore børn kan slet ikke lade være at lege, bevæge og sanse gennem deres krop, men vi voksne har et stort ansvar for at de får stor mulighed for at prøve egne grænser og erfare gennem kropslige erfaringer, som styrker deres udfoldelsesmuligheder.

Når børnene føler fysisk og psykisk velvære, ved at være et sundt, aktivt og veludhvilet barn, øger det også de sociale relationer og mod på livet.

For os er krop, sanser og bevægelse selvfølgelig motoriske færdigheder, motion og sundhed. Vi får sund og varieret kost hver dag af vores egen køkkendame, som laver fantastisk mad, der dufter i hele huset og skærper børnenes sanser og dermed giver lyst til at smage på nye madvarer grøntsager mm. Vi udfordrer barnets skepsis for ny mad ved at introducere dem gentagne gange for nye smage.

Grundbevægelser og sanser udfordres på alle mulige forskellige niveauer, både inde og ude. I hverdagen på legepladsen, gennem fælleslege og sanglege, lærer børnene at

koordinere, øge bevægeglæden og vi voksne er opmærksomme på at vi er gode rollemødelere for leg og bevægelse. Vi introducerer og styrer fælles lege, sanglege mv. Vi arrangerer skovture, små konkurrencer, gåture, udflugter og har en fast dag hvor vi er i hallen i Multicenteret, hvor vi finder redskaber frem, synger og har små opvarmningslege/fælleslege og bare giver kroppen masser af plads til bevægelse. Børnene får gode traditioner med at blive fortrolige med at komme i en stor hal med gymnastik redskaber, bolde mm.

Kernehuset deltager endvidere i Foreningsbørnehave med DGI /Thisted Kommune, da vi prioriterer højt at skabe sammenhæng til foreningslivet i vores nærområde. Vi har også et godt samarbejde med HØSGU gymnastikforening, hvor vi har stor deltagelse fra vore børnehavebørn, som bliver afhentet i børnehaven af gymnastiklederen. Dette afstresser forældre, som så kun skal afhente børnene i hallen efter gymnastiktimen.

Det pædagogiske grundlag i Kernehuset er et kropsligt dannende miljø med plads til ALLE og med gode potentialer til at udvikle sin krop. Vi ønsker at vore børn får smag for livslang idræt og glæden ved, at vi lærer kroppen at kende og at barnet får et solidt fundament for kropslig dannelse. Det handler om at forstå sin krop, dens funktioner og turde bruge den aktivt til at udforske livet og opleve verden.

Børn i Kernehuset skal opleve læringsmiljøer der tager højde for idræt, leg og bevægelse og at erfaringerne er grundlaget for barnets læring og disse erfaringer vil indimellem lykkes og nogle gange mislykkes, men når det er forbundet med en anerkendende tilgang, vil oplevelsen medføre en lyst til at prøve nyt, eller prøve igen ved at øve sig være helt centralt livslæring : at fejle og det at lykkedes er vejen til at udvikle sig og lære nyt eksempelvis at lære at cykle, blive skoleklar, klatre eller det at lære at gå eller selv tage tøj på. Vuggestuebarnet er der vi starter og så styrker vi barnets fysiske og psykiske indtil vi leverer dem videre til skolelivet.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Natur, udeliv og science

I Kernehuset har vi mange udfoldelsesmuligheder for et godt udeliv og fantastiske muligheder for at opleve naturen på tæt hold. Hver dag kan vi mærke vinden og se om en af Verdens største vindmøller fra Østerild Nationale Testcenter kører rundt og i hvilken retning de store vinger er.

Vores nærmiljø er i høj grad vores legeplads og den byder på masser af plads til at udfolde sig på. Der er mange træer, som skaber de bedste huler og gemmesteder med mulighed for ro og fordybelse og træerne er rigtig gode at klatre i.

Vi har endvidere en motorikbane, gyngesandkasse og en god bakke at trille og løbe på, eller kælke på når der er sne og is på legepladsen, alt sammen styrker motorikken for børnene.

Vi giver mulighed for at lege med vand og lave mudderkager, samt undersøge kriblekrable dyr mm, samle snegle, larver og regnorme og har små insektglas, som forstørrer de

små dyr. Da vi bor tæt på Danmark største vådområde for fugle "Vejlerne", ser vi ofte mange forskellige fuglearter og vi taler med børnene, når eksempelvis ser og hører store flokke med gæs, som flyver lavt over Kernehuset.

Vi er nysgerrige sammen med børnene og vi laver små forsøg og sanser, lytter, ser og svarer på børnenes undring og spørgsmål om og i naturen. Vi har fokus på årstiderne og naturen der ændrer sig i løbet af året.

Hver uge er vi på tur og det kan være en tur til forskellige steder i byen. I Østerild er der en lille sø med en bro, marker med heste, byens legeplads og vi har skoven i gåafstand til Kernehuset. Vi ynder at gå derud rigtig mange gange i løbet af året og se hvordan skoven ændrer sig i løbet af året.

Da vi har ekstra fokus på krop og bevægelse, samt motorisk udfoldelse er vore mange ture i skoven, et fantastisk pædagogisk redskab til at koble natur og udeliv med krop og bevægelse. Gåturen og gå offroad i skoven kræver udholdenhed og oplevelsen af selv at kunne gå og rejse sig op, når man ligger i skovens krat er med til at gøre vore børn robuste og stærke.

Vores børn lærer og erfarer verden ved at sanse, opleve og erfare gennem egen krop. Vi voksne støtter op om vore børns nysgerrighed og skaber rum og mulighed for at kropslig udfoldelse og læring i høj grad sker i naturen og udelivet omkring Kernehusets børn.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab

I Kernehuset skal børnene kunne indgå i et ligeværdigt og mangfoldigt fællesskab og have kulturelle oplevelser både som tilskuere og som deltager.

Vi bestræber os på at stimulere børnenes fantasi, kreativitet og nysgerrighed.

Vi laver forskellige små kreative projekter, hvor barnet udtrykker sig i billedsprog, vi synger og læser og derigennem leger og dramatiserer fx et eventyr. Vi kan bruge ipad til at søge viden og lære/finde nyttigt information, eller eksempelvis filme børn der løber i slow-motion og dermed vise nye måder at bruge it.

Vi deltager årligt i et samarbejde Nationalpark Thy og teateret, hvor børnene aktivt deltager i en teaterforestilling i en skov et sted i Thy.

Vi bruger også museet og biblioteket i Thisted.

Når børnene har fødselsdag må barnet holde sin fødselsdag i Kernehuset. Barnet må selv bestemme menuen i samråd med vores Køkkendame. Vi har en særlig fødselsdagsstol

og vi dækker et fint fødselsdagsbord op, vi synger fødselsdagssang, så barnet oplever at være i centrum denne dag.

Vi følger årstiderne og de traditioner der følger med gennem årets gang.

Vi taler med børnene om forskellige kulturer, deres ophav og hvor bor vi i Danmark og ved de ældre børn, giver vi dem en større bevidsthed om de forskellige verdensdele.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

Evalueringskultur

Når vi i Kernehuset planlægger forskellige aktiviteter gør vi os overvejelser om hvad børnene kan og skal have ud af dette.

Vi observerer undervejs i forløbet og ser hvilke relationer der opstår fx barn/barn og barn/voksen. Vi ser om børnene trives i fællesskabet i netop den valgte aktivitet.

Vi evaluerer på vores aktiviteter når vi holder stuemøder og personalemøder og vi bruger aktionslæring, da vi herigennem har mulighed for at finde nye læringsmiljøer og gå mere i dybden med det pædagogiske arbejde. Ved at bruge aktionslæring udvikler vi vores pædagogik og praksis.

Hvis vi observerer et barn der ikke trives reagerer vi på det. Vi snakker med forældrene og fortæller hvad vi har observeret og ved behov for hjælp vil vi tage kontakt til PPR (pædagogisk, psykologisk rådgivning). Derudfra holder vi møde og udarbejder handleplaner, hvor vi arbejder med barnet eller børnegruppen.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

Vi vil i Kernehuset evaluere på vores læreplan hvert år. Vi vil holde en pædagogisk dag, hvor vi evaluerer på hvad vi har lavet og hvad vi fremadrettet skal arbejde med pædagogisk. Vores evaluering vil være ud fra vores hverdags refleksioner og være både fra hverdagssituationerne og de mere planlagte aktiviteter.

Vi ser på om vores læringsmiljøer fungerer og giver mening i vores hverdag og om vi kommer hele vejen rundt i forhold til vores læreplan.

Vi evaluerer og inddrager ny faglig viden i personalegruppen og derefter vil vi evaluere vores læreplan i forældrerådet.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluering af pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

[Pædagogisk læreplan](#)

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC